Vereenvoudiging en bezuiniging.

I.

Eindelijk is dan toch het ministerie met zijn bezuinigings-plan voor den dag gekomen. Het plan is zoo als wij het verwacht hebben. Bekrimping van uitgaven op enkele punten; vermindering of opheffing van enkele posten; maar geen nieuw *stelsel;* geene nieuwe grondslagen voor een nieuw huishouden. Het *oude* huishouden hier en daar wat besnoeid, wat gewijzigd, op wat kleiner schaal ingerigt, ziedaar alles. In plaats van eene fiksche, doortastende, *alle* takken van het bestuur doorloopende, op *alle* hoofdstukken der begrooting toegepaste, geheele reorganisatie van het staatshuishouden, heeft men zich bepaald met te zeggen: op *dit* hoofdstuk zouden wij wel een f 10,000 en op *dat* hoofdstuk, als alles medeloopt, wel een f 20,000 kunnen besparen en dat alles te zamen opgetrokken maakt uit — zooveel. De bezuiniging, zoo als zij daar in het verslag voor ons ligt, mist stelsel en beginsel. In plaats van voor het oude, dure, omslagtige huis, een nieuw, goedkoop en klein in de plaats te stellen, houdt men het oude aan, maar ontmeubelt een paar kamers, die men nu juist op het oogenblik niet dadelijk noodig heeft. In plaats van zich zelven eene grens te stellen, waar buiten niet uitgegeven *kan* en *mag* worden, die som — als een maximum te beschouwen — naar evenredigheid over alle hoofdstukken der begrooting om te slaan en dan onverbiddelijk alle uitgaven zoover in te krimpen totdat zij binnen die grens zijn teruggekeerd; in plaats van aldus te redeneren: »De natie kan, zonder »zich te ruïneren, zonder dat men »het belastbaar vermogen verminderc, »niet meer dan 50 à 55 (ten aller»hoogste 60) millioen opbrengen; 35 »millioen moeten worden besteed tot »voldoening van de renten der staats»schuld; dus moeten *alle* andere uitga»ven, naar evenredigheid, worden in»gekrompen tot de som van 15 à 20 (ten »allerhoogste 25) millioen;" in plaats hiervan, zeggen wij, gaat men op enkele posten knibbelen, trekt hier en daar een paar duizend gulden af en komt zoodoende, na veel zwoegen en tobben tot eene slotsom die geheel onvoldoende is. Ook hier weder heeft het ministerie getoond noch een *plan*, noch een *beginsel* te hebben. De bezuiniging van welke men zich zooveel illusiën maakte, stelt niet slechts te leur door het onbeduidende van het cijfer der vermindering — (eene vermindering van een paar millioen op eene begrooting van 71 milloen is voor den burger niet merkbaar) — maar ook vooral door het oppervlakkige en het onveranderd laten der *grond*slagen van de staatshuishouding. Men besnoeit eenige uitgaven: men schaft hier en daar wat af, men vermindert de eene of andere inrigting, maar men toont ook hier weder er niet aan gedacht te hebben eene *nieuwe* huishouding op te zetten. Het huishouden blijft op den voet zoo als het was; de elementen blijven dezelfde; alleen heeft men de schaal wat kleiner genomen. Het Nederlandsch Instituut had eene alimentatie van f 11,000; welnu het zal er voortaan slechts eene van f 6,000 hebben. Onze gezant in Brussel — de heer BENTINCK te 's Gravenhage — zal het voorbeeld geven door de Nederlandsche belangen bij de Belgische regering in den Haag voor f 1000 minder te behartigen. De commissie tot uitroeijing van het konijn wordt ontbonden en zoodoende eene uitgave van f 787 bespaard. Dit zijn zeker *bezuinigingen*, maar zal dit ons redden, wanneer men de kwaal niet in het hart aantast? Is het »doortas»tend" bezuinigen, wanneer men de weelde aanhoudt van een geleerd genootschap met eene dotatie van f 6,000 te begiftigen?

Er is slechts één hoofdstuk waar men eenig spoor ziet van den wil om eene nieuwe organisatie op zuiniger en eenvoudiger voet in te rigten. Het is dat van *Justitie*. De schets is vlugtig, het beeld nog nevelachtig en onbepaald, op verschillende punten zouden gegronde aanmerkingen te maken zijn, maar men ziet toch in allen gevalle den *wil* om iets beters tot stand te brengen, het besef dat het hier om iets meer dan eene vermindering met eenige duizende guldens te doen is. Dit hoofdstuk is naar evenredigheid dan ook een der meest vereenvoudigden. *Justitie* bezuinigt op 24 tonnen 3¾ ton, terwijl *Binnenlandsche Zaken* er op 43 tonnen slechts 2 en *Oorlog* op 116¾ ton er 12½ bezuinigt.

Ten einde onzen lezers een goed overzigt te geven van het bezuinigingswerk van het ministerie, zullen wij beginnen met hen te herinneren, dat de begrooting over het loopende jaar (1848) geraamd was op f 71,925,932.76½ en die voor 1849 op f 71,530,164.16½.

Doch de begrooting van 1848 is vermeerderd met de volgende posten.

Bij de wet van 30 maart 1848 (*Staatsblad* no. 7) werd de tweede afdeeling (*B*) van het negende hoofdstuk (*Finantiën*) vermeerderd met eene som van f 110,000.

Bij de wet van dezelfde dagteekening (*Staatsblad* no. 8) werd het achtste hoofdstuk (*Marine*) vermeerderd met eene som van f 370,000.

Bij de wet van dezelfde dagteekening (*Staatsblad* no. 9) werd het tiende hoofdstuk (*Oorlog*) vermeerderd met eene som van f 2,704,100.

Bij de wet van 29 augustus 1848 (*Staatsblad* no. 41) werd het tiende hoofdstuk (*Oorlog*) nogmaals vermeerderd met eene som van f 1,458,782.50½.

Door deze opvolgende vermeerderingen — te zamen bedragende de som van f 4,642,882.50½ — was dus de begrooting gestegen tot een bedrag van f 76,568,815.27.

Thans zullen wij laten volgen de lijst van bezuinigingen op de onderscheidene hoofdstukken der begrooting zoo als die in het Verslag aan den Koning vermeld staan:

	Naam der Hoofdstukken.		Bezuinigingen.
I.	*Huis des Konings*	f	0,000,000.00
II.	*Hooge collegiën van Staat en Kabinet des Konings*	»	52,712.00
III.	*Buitenlandsche Zaken*	»	51,200.00
IV.	*Justitie*	»	378,600.00
	Transportere	f	482,512.00
	Per transport	f	[illegible],512.00
V.	*Binnenlandsche Zaken*	»	[illegible]17.00
VI.	*Zaken der Hervormde Kerk*	»	33,[illegible]½
VII.	*Zaken der R. K. Eeredienst*	»	[illegible]9,000.00
VIII.	*Marine*	»	[illegible]
IX.	A. *Nationale Schuld*	»	0,000,[illegible]
IX.	B. *Departement van Finantiën*	»	120,[illegible]
X.	*Oorlog*	»	1,269,000.00
XI.	*Koloniën*		[illegible]
XII.	*Onvoorziene uitgaven*	»	000,000.00
			f 2,181,874.34½

Indien de verhoogingen van de begrooting van 1848 *blijvende* posten waren en men dan deze bespaarde som van f 2,181,874.34½ aftrok van het totaal der vermeerderde begrooting, zoo zou men tot slotsom krijgen: f 74,386,940.92½ of f 2,461,008.15½ *meer*, dan de oorspronkelijke niet-vereenvoudigde en niet-bezuinigde begrooting.

Zijn echter die verhoogingen slechts voor éénmaal geweest, zoo moet men als het normaal getal tot maatstaf nemen, de begrooting voor 1849 van f 71,530,164.16½ en dan krijgt men, na aftrekking, tot slotsom: f 69,348,289.81½. Nu moet men echter hierbij in aanmerking nemen, dat deze voorgenomene bezuinigingen niet eens terstond in werking zullen treden. Zoo zou b.v. de voorgenomen bezuiniging op Justitie aanvankelijk slechts f 150,000 bedragen. Let men nu daarenboven op de onheilspellende en belasting-zwangere periode der troonrede: »Eischen de omstandig»heden, in spijt der pogingen tot ver»mindering der uitgaven van den »Staat, *nieuwe* bijdragen tot bestrij»ding der behoeften van het oogen»blik, zoo zal ik dezelve met gerust»heid van Uw Edel Mogenden vra»gen," zoo doet dit alles de waarde der voorgestelde vermindering reeds aanmerkelijk dalen. Doch ook zonder dat, beweren wij dat eene vermindering van 21 à 22 tonnen op eene begrooting van 715 tonnen slechts beuzelarij is, dat eene begrooting van ruim 69 millioen voor onze burgerij veel te zwaar en te drukkend is en dat, zoolang men niet de begrooting tot uiterlijk 60 millioen heeft teruggebragt, men geen regt heeft van »doortastende" bezuiniging en vereenvoudiging te spreken.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 17 nov. Het onweder, dat zich zoo dreigend over Duitschland heeft zamengetrokken, schijnt terzelfder tijd op onderscheidene punten te zullen losbarsten. Zoo wordt ons uit Posen van den 10 dezer geschreven, dat een nieuwe opstand voorbereid wordt tegen de Duitsche bevolking in dit groothertogdom. Onder de leiding der bekende *Liga Polska* vormt zich daar thans in alle stilte eene magt, geduchter dan de Polen die ooit aldaar vereenigd hadden, daar zij hare vertakkingen in alle deelen des lands heeft uitgebreid. Aan geld ontbreekt het niet, daar hetzelve door vrijwillige bijdragen in overvloed wordt bijeengebragt. Deze dreigende staat van zaken heeft het Duitsche gedeelte der bevolking bewogen op zijne hoede te zijn en intijds de noodige maatregelen te nemen, om voor de veiligheid van leven en bezittingen te zorgen. Voorloopig zijn alomme Duitsche vereenigingen tot stand gebragt, waarvan het centraal punt in Posen is gevestigd. Dezelve bewaken zorgvuldig de bewegingen der Poolsche partij, geven daarvan berigt aan het

hoofdkommitté, en beramen, in overleg met hetzelde, maatregelen van veiligheid, in het belang der Duitsche bevolking te nemen.

Keulen, *20 nov.* Hier ter stede heerscht eene groote opgewondenheid. Naar wij vernemen zal het 27ste regiment infanterie nog heden namiddag alhier binnenrukken.

Frankfort, *23 nov.* Omtrent de onderhandelingen van de heeren *Welcker* en *Mosle* met *Windischgrätz* deel ik u van goederhand het volgende mede: De heeren *Mosle* en *Welcker* verzochten bij Prins *Windischgrätz* toegelaten te worden, hetwelk hun ook te Stammersdorf werd toegestaan. Zij werden door den Prins met inachtneming van de meeste welevendheid ontvangen; zelf bijna niets zeggende, liet hij hen geheel uitspreken. Hij antwoordde eenvoudig, dat Oostenrijk zoo diep nog niet gezonken was, dat het Badensche of Oldenburgsche troepen noodig had om in zijne eigene huishouding de orde te handhaven; voor het overige bedankte hij de heeren voor hunne goede bedoelingen.

De aanvoerder van de compagnie grenadiers, die den 6den october de wacht in het arsenaal had, is den 28sten october bij de bestorming der barricaden in de *Leopoldstad* gesneuveld en zoodoende aan den krijgsraad ontkomen, waarvoor genoemde compagnie en de wacht, in het geheel 240 man teregt zouden staan, welk onderzoek echter tot elks verbazing gisteren op bevel van hoogerhand werd ingetrokken; te gelijk heeft deze compagnie bevel ontvangen tegen Hongarije op te trekken.

Weenen, *16 nov.* Morgen zullen de drie moordenaren van *Latour*, alsmede *Messenhauser* op het glacis opgehangen worden. Het is nog onzeker of de laatstgenoemde onder de galg genade zal ontvangen. Als ontslagen officier moest hij bij eede verzekeren de wapens niet tegen Oostenrijksche troepen op te vatten, waardoor de verzwaarde misdaad de verzwaarde straf deed uitspreken.

De gemeenteraad heeft zijne opwachting bij den commandant *Welden* gemaakt. »Mijne heeren," voegde hij hun toe, »gij hebt uwen pligt niet gedaan; draagt zorg dat orde en rust hersteld worden, want mijne kanonnen maken geen onderscheid tusschen goede en slechte burgers."

Gisteren avond werden op nieuw drie burgers doodgeschoten, waaronder een Hongaarsch schoenmaker, die als aanvoerder der nationale garde gefungeerd had.

De nationale garde zal bij hare reorganisatie slechts 8000 man tellen.

Gisteren avond verscheen *Jellachich* in den schouwburg en werd met een daverend gejuich ontvangen.

Het programma van den heer *Stadion* zou van dien aard zijn, dat het zich niet laat aanzien dat het de goedkeuring der Kamer zal verwerven. De heer *Ghequier* wordt genoemd als toekomstige minister van Justitie.

De Banus *Jellachich* zal in Hongarije het opperbevel voeren.

Volgens geruchten is generaal *Bem* te Pesth vermoord; anderen zeggen dat hij nog in leven doch doodelijk gewond is.

Kossuth zou Presburg verlaten hebben om zich naar Komorn en van daar naar Presburg te begeven.

Keulen, *19 nov. des avonds 10 ure.* Heden hebben wij uit Berlijn brieven noch dagbladen ontvangen; bij het vertrek van den zoo even aangekomen trein uit Minden, was de trein van Berlijn aldaar nog niet aangekomen. Mogelijk is dit door toevallige omstandigheden veroorzaakt.

Jassy, *30 oct.* Volgens officiëele mededeelingen uit Husch van 26 dezer waren den vorige dag 4000 man infanterie met 8 stukken zwaar geschut uit Leowa in Moldavië binnengerukt en vervolgens naar Walachye gemarcheerd. Men verzekert, dat voor eenige dagen 300,000 roebels door de Russische regering naar deze stad zijn verzonden ter bestrijding van de kosten van verpleging van het zich in Moldavië bevindende Russische legerkorps, daar de staatskas alhier geheel uitgeput zou zijn.

BELGIE.

Brussel 19 nov. Een eenvoudig opzigter van den spoorweg heeft eene ontdekking gedaan, die belangrijke gevolgen kan hebben. Hij is op het denkbeeld gekomen om met de stations der spoorwegen, met stoomfabrijken, kortom met alle plaatsen, waar coak gebrand wordt, bakkerijen te verbinden en alzoo eene kracht, de hitte van den coak, die anders verloren gaat, tot het bakken van het brood aan te wenden.

De gewone ovens worden tot 80 graden verhit, wanneer het brood er één uur in moet blijven; ook is er één uur noodig om den oven goed heet te maken. Met aanwending van het nieuwe middel van den heer *Ancelot* is het genoeg den gloeijenden coak 12 à 15 minuten voor het brood in den oven te leggen. In dezen welgesloten oven wordt het brood, de warmte ongeveer gelijk blijvende, in 40 minuten gebakken. Men wint alzoo tijd en geld, want het verhitten van den oven kost niets. De kosten van het bouwen eener groote bakkerij beloopen omstreeks 6,000 francs.

FRANKRIJK.

Parijs 18 nov. Wij vinden in den *Constitutionnel* eenen brief van den heer *Léon Faucher*, waarin met klem van redenen de noodzakelijkheid wordt betoogd, dat de volksvertegenwoordigers zich geheel onthouden van den strijd wegens de verkiezing van den President der Republiek.

Na aangetoond te hebben, dat een 18de brumaire niet meer te vreezen is van *Louis Napoléon*, dan een coup d'état van generaal *Cavaignac*, gaat de heer *Léon Faucher* voort:

»Het wezenlijk, het eenige gevaar bestaat thans juist in de stappen, die de zedelijke waardigheid en de onafhankelijkheid der Nationale Vergadering in gevaar zouden kunnen brengen.

»Maar nu vraag ik, hoedanig de houding der Nationale Vergadering zal zijn na de verkiezing van den President der Republiek, wanneer, zoo als dit het geval schijnt te zullen zijn, de meerderheid der vertegenwoordigers deel gaat nemen aan een kruistogt, die ten gunste van de candidatuur van generaal *Cavaignac* ondernomen wordt? Indien deze pogingen met een' gelukkigen uitslag bekroond worden, alsdan zal de meerderheid zoodanige verbindtenissen hebben aangegaan, zij zal zoozeer gebonden zijn door hare vorige handelingen en, waarom zouden wij het verzwijgen, zij zal zich zoo zeer gecompromitteerd hebben, dat zij niets meer aan het Uitvoerend Bewind zal kunnen weigeren. De Vergadering zal, zoolang zij zal blijven bestaan (en men zal trachten haar bestaan te verlengen) noch een eigene opinie noch een' eigen wil meer bezitten; zij zal niets meer zijn dan eene eenvoudige kamer van registratie, een werktuig der regering; zij zal ontbloot van alle wetgevende magt zijn.

»Laat ons integendeel aannemen, dat *Louis Napoléon* de zege behaalt, hetgeen toch ook mogelijk is, dan zal hij zich tegenover eene hem vijandige meerderheid bevinden, die hem niet met eenigen schijn van onzijdigheid zal kunnen bestrijden, noch met er hare ondersteuning verleenen. De naauwelijks geconstitueerde republiek zal de magten tegen elkander zien overstaan. Zij zal getroffen worden door het grootste onheil dat eene zich vormende regering kan treffen, namelijk door gebrek aan overeenstemming tusschen de uitvoerende magt en de wetgevende magt. De Vergadering zal dan zelve den duur van haar mandaat moeten verkorten, indien zij zich zelve en het land wil tegenhouden op den weg, die tot burgeroorlog leidt.

»Het is mogelijk dat ik den tegenwoordigen toestand niet juist beschouw, en in weerwil van mij zelven het zwaarwigtige der omstandigheden vergroot; maar ik begrijp die soort van duizeling niet, die een groot getal vertegenwoordigers aanzet om zich reeds nu te verklaren, wanneer het hun zoo ligt zou vallen eene voorzigtige terughouding in acht te nemen. Deze terughoudig is niet alleen pligt, maar zij is de eenige staatkundige gedragslijn, die gevolgd dient te worden. Naauwelijks hebben wij eene geduchte krisis doorgeworsteld; nog trilt de grond onder onze voeten, werwaarts wij ons ook mogen wenden, overal zien wij onzekerheid voor ons. Er bestaat geene andere magt dan de Nationale Vergadering; en die magt zouden wij haar reeds vooruit ontnemen of in haar verzwakken!

»In zulk eene handelwijze zou ik meer zien dan een misslag, en het zoude eene strafwaardige daad zijn, indien het geen teeken ware van eene vreemde verstandsverbijstering.

»*Léon Faucher*,
»Volksvertegenwoordiger voor het departement van de Marne."

— Volgens de geruchten, die dezer dagen geloopen hebben, zou het gouvernement van nu af de grondslagen bepaald hebben van eene nieuwe organisatie van het leger; dit ontwerp *zou eene jaarlijksche bezuiniging van 170 millioen francs* te weeg brengen, en binnen kort door den minister van Oorlog aan de Nationale Vergadering worden voorgedragen.

Door die bezuiniging zou de minister aan het leger echter deszelfs kracht niet ontnemen; maar door rekbaarheid aan de kaders te geven, zou het mogelijk worden een groot aantal soldaten huiswaarts te zenden. Hierdoor zou Frankrijk eene magtige reserve verkrijgen, die vereenigd met de mobile garde, de republiek binnen weinig tijds in staat zou stellen, een ontzagwekkend leger op de been te brengen.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, *20 nov.* Uit de stemming eener algemeene vergadering van het 2de Vriessche kiesdistrict (Dockum) is gebleken dat voor de Eerste Kamer de meeste stemmen hebben verworven jhr. *G. R. G. van Swinderen* (153) en jhr. *P. B. J. Vegelin van Claerbergen* (106), en voor de Tweede Kamer de heeren *ter Bruggen Hugenholz* (154) *B. Albarda* (138) en mr. *Dirks* (79). Voor drie onderdistricten waren geene commissiën opgekomen.

— Te Meppel hebben de heeren mr. *G. L. Knijphorst*, notaris, de meeste stemmen verworven voor de Tweede, en jhr. *Reinier de Vos* en *W. J. Torckens* voor de Eerste Kamer.

— Den 17den dezer had te Bergen op Zoom hoofdplaats van het 9de kiesdistrict der provincie Noord-Braband, eene vergadering van kiesgeregtigden plaats, waaraan ongeveer 190 kiezers, waaronder vele van de buitengemeenten, deel namen.

Deze vergadering overgegaan zijnde tot de stemming van een drietal kandidaten voor het lidmaatschap der Tweede Kamer, bleek het, dat 173 stemmen zich vereenigden op den heer mr. *L. D. Storm*, 128 op den heer mr. *K. A. Meeussen* te Breda, en 18 op den heer mr. *Thorbecke* hoogleeraar te Leiden. Na deze heeren kwamen het meest in aanmerking mr. *Loke*, lid der arrondissements-regtbank te Breda, die 11 stemmen verkreeg, en mr. *P. Gouverneur*, op wien 8 stemmen werden uitgebragt.

Dien ten gevolge werden geproclameerd tot 1ste candidaat mr. *Storm*, tot 2de candidaat mr. *Meeussen*, tot 3de kandidaat mr. *Thorbecke*.

Voor de Eerste Kamer kwamen in aanmerking de heeren *J. D. de Ram*, lid der Provinciale Staten, *P. van Hasselt*, burgemeester alhier, *van Weel*, te Rozendaal, *L. G. de Geep*, *Ch. Cuypers* en *Sasse van Ysselt*. De laatste stemming zal plaats hebben op zaturdag 25 dezer.

— Heden is alhier in de N. stads-herberg onder voorzitting van den heer *Cos* van Edam eene bijeenkomst gehouden van kiesgeregtigden uit het 9de kiesdistrict Edam. Het is daarbij gebleken dat men mr. *W. J. C. van Hasselt* definitief als geagreëerd candidaat voor de Tweede Kamer kan beschouwen, als hebbende hij meer dan 200 stemmen op zich vereenigd, terwijl de heer mr. *C. Backer*, dien men hem tegenstelde, slechts 7 stemmen verkreeg.

Voor de Eerste Kamer werden onder anderen de heeren *E. J. Koch*, mr. *J. Corver Hooft*, *H. F. Insinger*, *F. van der Oudermeulen* enz. genoemd. De laatste zou bij het aanvaarden der kandidatuur wel op de meeste stemmen kunnen rekenen. De heer *K. Brantjes* heeft bedankt voor de kandidatuur.

— Met de Overland-Mail ontvangen wij de Javasche couranten van 30 augustus tot 27 september. Het huwelijk van Z. Exc. den gouverneur-generaal *J. J. Rochussen* met mejufvrouw *E. C. Vincent* was den 2den september in het hotel te Rijswijk ingezegend geworden.

Politiek nieuws van aanbelang bevatten de bladen niet; uit onderscheidene residentschappen werd nog gedurig van schokken van aardbeving en overstroomingen, ten gevolge van zware regens, geschreven.

— Te Leiden zijn sedert de laatste opgave 17 cholera-lijders bijgekomen, waarvan 7 overleden. Totaal 59, overleden 29, hersteld 4, in behandeling 26.

— Te Rotterdam zijn den 17den-22 cholera-lijders bijgekomen, 14 overleden, 15 hersteld, en den 18den bijgekomen 14, overleden 7, hersteld 6. Totaal 719 lijders, 385 overleden, 165 hersteld, 171 in behandeling.

— Te Leiden is den 18den dezer, onder presidium van den heer mr. *D. Tieboel Siegenbeek*, eene vergadering gehouden van kiesgeregtigden uit het 1ste district Leiden met Soeterwoude en Voorschoten; 146 kiezers namen aan die bijeenkomst deel. Als candidaten voor de Tweede Kamer vereenigde de heer *Thorbecke* 89, de heer *Gevers van Endegeest* 31, en andere namen een veel geringer getal stemmen op zich. De vergadering is geadjourneerd 8 dagen, ten einde een drietal uit de voorgestelde candidaten op te maken en tot de verkiezing van die voor de Eerste Kamer over te gaan.

In eene andere kiesvergadering, den 16den in het hôtel *le Lion d'Or* gehouden, vereenigde de heer *D. T. Gevers van Endegeest* 44 van de 52 stemmen op zich. De hoogleeraar *Cock*, die 2 stemmen op zich bekomen had, heeft verzocht voortaan buiten aanmerking te worden gehouden.

's Gravenhage, *19 nov.* Van de 166 kiesgeregtigden te Vlissingen, hadden zich den 15 november 97 vereenigd om over het doen van keuzen voor de aanstaande vertegenwoordiging te raadplegen. Men heeft het volgende viertal candidaten voor het lidmaatschap der Tweede Kamer geformeerd: de heer *Smith van den Broecke*, kapitein-luitenant ter zee, 48 de heer mr. *Sifflé* met 43, de heer mr. *Groen van Prinsterer* met 35 en de heer mr. *G. A. Fokker* met 21 stemmen, de beide laatsten bij herstemming.

— Omtrent de verkiezingen in Limburg meldt men ons, dat de heer mr. *Willem Sassen Jr.* veel kans heeft, tot lid der Tweede Kamer te worden benoemd. De eenige serieuse candidaat, die tegen hem in Maastricht overstaat, is de heer *Borret*, advocaat-generaal bij het provinciaal geregtshof. Velen zijn echter ongezind, om voor een regterlijk ambtenaar te stemmen op een tijdstip dat er ernstig sprake is de hoven in ons vaderland op te heffen. Hetzelfde bezwaar geldt ook tegen eene benoeming van den heer *le Clercq*, president der arrondissements-regtbank te Roermond, die anders zeer in aanmerking zou komen.

— Den 14 november 1848 zijn te Vianen de kiesgeregtigden vergaderd geweest, en als candidaten voor de Tweede Kamer voorgesteld, de heeren mr. *A. Boxman*, te Gorinchem, mr. *P. L. Begram van Jaarsveld*, te Gorinchem en mr. *G. M. van der Linden*, te 's Gravenhage.

— Vele invloedhebbende kiesgeregtigden in het kiesdistrict Ridderkerk hebben, naar men verzekert, het oog gevestigd op den heer mr. *W. Wintgens* als candidaat voor de Tweede Kamer.

— Ook te Schiedam heeft den 11 november eene vereeniging plaats gehad van kiezers uit die stad en uit den omtrek. Daarop is hoofdzakelijk besloten,

dat ieder kiezer, des verlangende, een candidaat zoude opgeven voor de Tweede Kamer en twee voor de Eerste Kamer. Dit is vervolgens geschied. Honderd en elf kiezers namen aan dit werk deel, en door deze zijn voorgedragen de heeren mr. *K. L. A. van der Horst*, uit 's Gravenhage, met 34 stemmen; mr. *Poortman*, advokaat en notaris te Schiedam met 25, en *Rijnbende*, burgemeester dier stad met 18 stemmen. De overige waren zeer verdeeld. Voor de Eerste Kamer kwam de heer mr. *P. Loopuijt*, te Schiedam woonachtig, bijzonder in aanmerking. Deze beide opgaven zijn in handen gesteld eener commissie, welke is belast om in de onder-kiesdistricten, voor zoover dit nog niet is geschied soortgelijke vereenigingen tot stand te brengen; aan dezelve die opgaven mede te deelen, te verzoeken, dat zij ze aanvullen of zich nopens de voorgestelde personen zouden verklaren enz.; zullende de commissie later omtrent het resultaat harer verrigtingen verslag uitbrengen. (*Stembus.*)

Rotterdam, *20 nov.* In de vereeniging van kiesgeregtigden van het 3de district van de provincie Utrecht, hoofdplaats IJsselstein, in het lokaal van kunsten en wetenschappen te Utrecht, op den 17den November, waren 98 leden tegenwoordig, welke bij acclamatie de heeren mr. *J. G. van Nes* tot president en *W. G. Story van Blokland* tot secretaris hebben verkozen. De president droeg tot het lidmaatschap van de Tweede Kamer voor: jhr. *A. G. van Rappard*, thans nog lid der Eerste Kamer, met eene bijzondere aanbeveling wegens 's mans groote bekwaamheden en verdiensten. De heer *Tissot van Patot* stelde den heer baron van *Tuyll van Serooskerken*, van Maarssen, tot hetzelfde einde voor. De heer *de Graaf* deelde mede, dat in eene vergadering van burgemeesteren, gehouden te Breukelen, de meeste attentie gevallen was op den heer *H. A. M. van Asch van Wijck*, rijks-advocaat te Utrecht, waarop werd besloten, dat de leden bij briefjes, den persoon, dien zij de candidatuur waardig rekenden, schriftelijk zouden opgeven, waarvan de uitslag was, dat de drie navolgende personen de meeste stemmen verkregen, als de heer *E. C. U. van Doorn* 27, de heer *A. G. van Rappard* 21 en de heer *H. A. M. van Asch van Wijck* 20 stemmen. Bij eene nadere stemming, tot een meer bepaalde keus over de bovengenoemde kandidaten, bleek, dat de heeren *E. C. U. van Doorn* 45, *A. G. van Rappard* 29 en *H. A. M. van Asch van Wijck* 23 stemmen verkregen hadden. Wijders, uit aanmerking dat het getal der tegenwoordig zijnde kiesgeregtigden vrij gering was, in vergelijking van het getal van al de kiesgeregtigden van het district, werd besloten, de verdere deliberatien op dat punt voor dien dag te sluiten. Als candidaten voor de Eerste Kamer der Staten-Generaal, vereenigden de zes navolgende personen de meeste stemmen op zich: mr. *J. A. Grothe* 30, jhr. *J. C. Martens van Sevenhoven* 24, baron *J. D. C. K. W. d'Ablaing van Giessenburg* 23, jhr. *G. J. Beeldsnijder van Voshol* 15, jhr. *W. E. Ram* 14 en *F. H. Spengler* 10 stemmen. Eene tweede vergadering is vastgesteld tegen Woensdag den 22sten November.

— Men leest in het *Handelsblad*: Wij hebben redenen om te vermoeden, dat heden het definitief ministerie zal benoemd zijn, en dat, zoo niet alle, dan toch de groote meerderheid der leden van het tijdelijk ministerie deel zullen uitmaken van het nieuwe kabinet.

† *'s Hertogenbosch*, *18 nov.* Gisteren avond circa 10 ure hebben wij hier het trotsche gezigt van een schoon noorderlicht mogen genieten. Door sommige bijgeloovige weetnieten hebben wij nu nog dit luchtverschijnsel als een wonderwerk of voorteeken hooren uitleggen!!!

— De in deze week alhier gehoudene kiezers-vergadering is rustig afgeloopen. Tusschen dezen en genen kwamen er echter, naar het schijnt, personaliteiten in het spel, en enkele spotvogels wilden, tot ons leedwezen, deze gewigtige vergadering nu en dan in een belagchelijk daglicht stellen.

Het ware te wenschen dat en personaliteit en kortswijl nimmer te berde gebragt werden in vergaderingen, waarvan het heil van het algemeen afhangt, en zij, welke bij die gelegenheden beter deden te zwijgen dan te spreken, door hunne kennissen deswegens werden ingelicht, om niet ten spotte van het publiek gesteld te worden.

Bij het kiezen van eenen eersten onder-voorzitter der commissie waren de stemmen nog al verdeeld, zoodat er geene volstrekte meerderheid te verkrijgen was; weshalve deze keuze tot de volgende vergadering, welke aanstaanden maandag zal gehouden worden, is uitgesteld.

Overgaande tot de keuzen van candidaten voor de Tweede Kamer, verzochten de heeren *F. J. E. Bergmann* en *J. B. H. van de Mortel*, beide leden in het Provinciaal Geregtshof, bij die stemming niet in aanmerking te komen.

Op de lijst der candidaten werden vervolgens geplaatst: de heer en mr. *N. F. C. J. Sassen*, praciserend advokaat alhier, welke 64 stemmen verworven had; de heer en mr. *J. L. A. Luyben*, raadsheer, met 49 stemmen; de heer en mr. *J. F. Jespers*, insgelijks lid van het Hof, met 37 stemmen, en de heer *H. A. Hjoöet*, notaris te 's Bosch, met 6 stemmen; terwijl mr. *L. D. Storm* later met eenige stemmen nog op deze lijst gesteld werd. Verschillende andere onzer stadgenooten erlangden enkele stemmen, doch werden niet op de lijst geplaatst; nademen er vroeger bepaald was, dat zij, welke niet meer dan 5 stemmen verkregen, geenszins als candidaat zouden worden voorgesteld.

Over de thans alhier voorgestelde candidaten voor de Tweede Kamer zullen wij niet spreken, doch vermeenen te moeten opmerken, dat het wenschelijk ware, dat men in het algemeen in de verschillende kiesdistricten wat meer opmerkzaam was om niet alleen regtsgeleerden naar de Tweede Kamer af te vaardigen, maar ook administrateurs, fabrikeurs, financiers, krijgslieden enz., om bij de voorkomende gevallen van dien stand, waarin zij deskundig zijn bevonden, de overige leden der vertegenwoordiging voor te lichten.

Groningen, *18 nov.* De kiezers-vereeniging, vergaderende in het concerthuis alhier, onder-presidium van den heer mr. *H. A. Spandaw*, heeft heden den middag tot candidaten voor de Eerste Kamer der Staten-Generaal verkozen: 1. Prins *Frederik der Nederlanden*; 2. Mr. *J. J. Cremers*: lid van den stedelijken raad te Groningen; 3. jhr. mr. *W. Alberda van Ekenstein*, president van den militieraad; 4. mr. *M. Sichterman van de Brake*. (*Amst. Ct.*)

Ingezonden Stukken.

De heer S. RIJNBENDE, candidaat voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Een woord aan de kiesbevoegden in het elfde kiesdistrict der Provincie Zuid-Holland.

Men las dezer dagen in eenige dagbladen het berigt: dat de heer S. RIJNBENDE, burgemeester van Schiedam, als candidaat voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal genoemd werd.

Dit berigt mistte op zich zelf alle blijken van officiëel te zijn en zoover men weet is door den heer RIJNBENDE den kiesbevoegden niet officiëel te kennen gegeven dat hij zich als candidaat voor het bedoelde lidmaatschap stelde, doch is daarentegen

1o. de gegrondheid van hetzelve door dien heer ook niet tegengesproken;

2o. bekend geworden dat de heer RIJNBENDE het hem regtens toekomende voorzitterschap der kiesvergadering aan een ander heeft overgedragen, en

3o. is in de *Schiedamsche Courant* van 4 november een stuk ingezonden, hetwelk algemeen gehouden wordt voor afkomstig van iemand die met den heer candidaat in naauwe en dagelijksche aanraking komt en waarin hij den kiesbevoegden zeer aanbevolen wordt.

Uit dit alles mag men gerustelijk afleiden dat het bedoelde berigt gegrond is en dat de heer RIJNBENDE tot lid der Tweede Kamer benoemd wordende, zich die benoeming zoude laten welgevallen.

Schrijver dezes acht het niet alleen noch ongepast, noch ongeoorloofd, maar integendeel een dure pligt, in zulk eene belangrijke zaak eenige opmerkingen te maken en, behoudens zijne achting voor het karakter van den heer RIJNBENDE, eenige bedenkingen in het midden te brengen die, naar zijn inzien, het kiezen van dien heer onmogelijk moeten maken. Waarop toch grondt de heer RIJNBENDE de verwachting door zijne medeburgers gekozen te zullen worden tot eene betrekking die vooral thans, (nu zoo vele wetten zullen moeten gemaakt worden ter regeling van de vrijheden en regten ons bij de nieuwe grondwet ten deel gevallen en die in een bekrompen geest daargesteld alle vrijheid illusoir zullen maken) mannen vordert van kennis, van onafhankelijkheid en van moed; mannen die vrijheid, vooruitgang en bescherming van handel en nijverheid willen; mannen die bezuinigingen en daardoor vermindering van belastingen willen; mannen, wier verdiensten niet in schoonklinkende programma's of in aanprijzende dagblad-artikelen bestaan, maar dezulke die, toen welbegrepene liberaliteit grootezonde was in de oogen van het bestuur, en eene onoverkomelijke hinderpaal tot herkiezing of bevordering, toch hunne overtuiging niet opofferden of verborgen, maar dezelve in woorden en daden toonden, mannen eindelijk, zoo als die waaraan wij de grondwets-herziening te danken hebben, waarover wij ons nu verheugen.

Er bestaat volslagen gebrek aan de middelen om den heer RIJNBENDE uit een politiek oogpunt te kunnen beschouwen. Als lid der Provinciale Staten heeft hij, zoo verre wij weten, nimmer iets voorgesteld, nimmer iets ondersteund, hetwelk ons op den weg van den vooruitgang voerde; geschriften zijn van hem niet bekend, en van petitiën of adressen, op een of ander belangrijk punt betrekking hebbende, is ons nimmer iets ter oore of onder de oogen gekomen, — en bedriegen wij ons niet dan kent niemand de politieke gevoelens van den heer RIJNBENDE om de eenvoudige reden dat hij er zich nimmer over heeft uitgelaten.

Trachten wij echter uit zijne handelingen als burgemeester op te maken hoe hij vrijheid, vooruitgang en het maken van goede wetten op het stuk van handel en nijverheid zou bevorderen, dan verklaren wij volmondig, de hoop te voeden dat hij nimmer als landsvertegenwoordiger zitting zal nemen.

Het is eene daadzaak dat toen de heer RIJNBENDE (na lange jaren het ambt van vrede- en kantonregter te hebben bekleed en in die betrekkingen de onverdeelde achting der Schiedamsche burgers te hebben verworven) tot burgemeester benoemd werd, veel goeds werd verwacht van hetgeen hij in die betrekking zoude verrigten. Het verdient zelfs bijzondere vermelding dat hij, onmiddellijk na het aanvaarden van zijnen nieuwen post, de administratie over zijne particuliere zaken aan anderen overliet, om zich uitsluitend en met ijver aan het burgemeesterschap te kunnen wijden. Vragen wij echter of die ijver steeds aangewend is geworden om, voor zooveel zulks in zijnen werkkring mogelijk was, de Schiedamsche ingezetenen in het klein die voorregten te doen genieten, welke alle vrijheidlievende Nederlanders nu met regt in het groot verlangen, dan moeten wij volmondig antwoorden: Neen, driewerf neen!

Of was het de individueele vrijheid der burgers eerbiedigen en handhaven dat hij, toen in het eerste ongelukkige aardappeljaar de leden eener societeit eene onderlinge danspartij wenschten te geven, (waarvoor toch aan balletmeester, muzijkanten, bedienden, enz. een stuk broods verschaft werd) dat voornemen ten sterkste tegenwerkte, onder het voorwendsel dat de tijden er niet naar waren om partijen te doen plaats hebben? en dat, toen die partij toch doorgang had, een politie-agent werd gezonden om toe te zien wie dezelve toch durfden bijwonen, en dat hij ten overvloede des anderendaags in persoon kwam informeren of de heeren V . . . . en B . . . . en of er ook leden van den raad geweest waren? Staat het dan ter beoordeeling van eenen burgemeester, welke uitgaven iemand al dan niet convenieren, of mag een lid van den raad of een stads-secretaris niet anders dansen dan op zijne magtiging en naar zijne pijpen? Of handhaaft men de vrijheid van de ingezetenen, wanneer men tegen eenen logementhouder proces-verbaal doet opmaken, omdat hij na elf ure (het burgeruurtje door den burgemeester in zijne hooge wijsheid beschouwd als geschikt om naar huis te gaan) logeergasten in het locaal had laten blijven, hetwelk anders tot koffijhuis wordt gebruikt? en was een vonnis der arrondissements-regtbank noodig om hem te overtuigen dat zoo iets noch misdaad, noch wanbedrijf, noch zelfs overtreding van stedelijke keuren daarstelt?

Of handhaaft men de regten der ingezetenen door op aanschrijving van iemand, zoo vrijzinnig als de heer VAN DER HEIM VAN DUIVENDIJKE, de kermis te verbieden ten nadeele van eene menigte ingezetenen, die dikwerf alleen door de kermis hun dagelijks brood moeten verdienen?

Of moeten de ingezetenen, omdat zij aan huis geene uitgezochte diners en geene groote partijen kunnen aanleggen, en omdat het naar buiten de stad gaan bijwonen van opera's en comedies hun te kostbaar is, dan van alle genot uitgesloten worden? en is een burgemeester geregtigd om eene censuur uit te oefenen over de wijze waarop de burgers hun geld willen besteden?

Genoeg over dit punt, op zich zelve van weinig belang, doch gewigtig omdat daaruit grondbeginselen blijken, die onvereenigbaar zijn met welbegrepene vrijheid voor allen.

Zien wij nu, welke bezuinigingen de heer RIJNBENDE sedert zijn burgemeesterschap in onze stad heeft ingevoerd:

1o. De ambtenaren ter stads secretarie zijn met 1 vermeerderd en de uitgaven daardoor 's jaarlijks met *f* 400 verhoogd;

2o. den stads-ontvanger is een adjunct toegevoegd met eene jaarwedde van *f* 400;

3o. de opcenten op het gemaal en het geslagt, vroeger tegen eene kleine renumeratie door den rijksontvanger te gelijk met de rijksaccijns geind, worden nu afzonderlijk ontvangen en den ontvanger dier middelen 's jaarlijks *f* 800 betaald;

4o. de agenten van politie van 3 op 5 gebragt en dus met $\frac{2}{3}$ vermeerderd, terwijl in doorslag zeker één derzelve tot niets dan tot het doen van boodschappen gebezigd wordt;

5o. de straatverlichting, waarover gedurende 14 of 16 jaren maar weinig reden van klagen was en die met zeer weinig kosten op eene behoorlijke hoogte te brengen geweest ware, geheel veranderd en met *f* 3000 per jaar meer betaald dan vroeger.

Dit zijn enkele staaltjes, en mag men de geruchten gelooven dan zouden tegenwoordig de stedelijke uitgaven jaarlijks *f* 40,000 meer bedragen dan onder den vorigen burgemeester, doch voor de waarheid daarvan kunnen wij niet instaan, dewijl onder diens beheer de begrootingen niet openbaar werden gemaakt.

De billijkheid vordert dat wij zeggen, dat in verband met bovenstaande uitgaven eenige verbeteringen zijn daargesteld, maar waren die alle zoo dringend noodzakelijk? Onder den vorigen burgemeester ging het toch ook zoo heel ongeregeld en slecht niet; en ware het niet eene belangrijke, eene dringend gevorderde verbetering geweest, wanneer de sommen nu nutteloos besteed, niet door opcenten op de reeds zoo hooge rijks-accijns op gemaal en geslagt hadden moeten worden opgebragt? of wanneer de penningmaat, die op de voor onze stad zoo belangrijke graanhandel in groote mate drukt, had kunnen worden verminderd of afgeschaft? Het is waar, fraaije ijzeren hekken aan de publieke wandelingen, schitterende straatverlichting en ge-

dempte vesten (waarover straks nader) mogen *gewenschte* zaken zijn, maar in tijden, drukkend als de tegenwoordige, zijn vermindering van belastingen (voornamelijk op takken van handel en nijverheid) dringend noodzakelijk.

Onder de vereischten die een goed vertegenwoordiger behoort te bezitten, behoort ook voorzeker kunde: maar het ware onredelijk van iemand te vergen dat hij met alle zaken in den grond en in de bijzonderheden zoude bekend zijn. Waar b. v. iemand te vinden, die zonder bij bevoegde personen inlichtingen in te winnen, doeltreffende wetten zou kunnen maken op fabrijken zoo ongelijksoortig als branderijen en suikerraffinaderijen, of op takken van handel zoo verschillende als visscherijen en graanhandel? Maar hij ware een goed vertegenwoordiger die op speciale punten te zijner beoordeeling staande, het gevoelen inwon van menschen daarmede door dagelijksche ondervinding bekend geworden, en die dan zijn voordeel wilde doen met inlichtingen op zulk eene wijze ontvangen. Maar, vragen wij nu, wanneer heeft de heer RIJNBENDE zich op eenig punt ooit laten overtuigen? Is het integendeel, bij ieder die met hem in aanraking komt, niet overbekend, dat wanneer hij zich iets in het hoofd heeft gesteld, geene redenen vermogen het er uit te praten en dat, om eene algemeene uitdrukking te bezigen, zijn haan steeds Koning moet kraaijen?

Is het geen feit dat aan die zucht tot doordrijven de geweldige bok te wijten is, die het stedelijk bestuur schoot, door in der tijd den stads-architect wederregtelijk uit zijne betrekking te ontslaan; terwijl hij door Gedeputeerde Staten in dezelve werd gehandhaafd?

Of had het stedelijk bestuur van Schiedam werkelijk het regt tot het eigendunkelijk verkleinen van den boezem van Schie- en Delfland door het dempen van een gedeelte der vest bij de Vlaardinger-poort? En zoude de demping niet opgeruimd moeten geworden zijn, wanneer de heemraden van Delfland de zaak niet hadden willen modderen?

En verliest de stad nu niet weder een proces tegen den aannemer van het uitdiepen der stads-havens en grachten; een proces hem aangedaan omdat hij zich door het bestuur niet wilde laten dwingen, de uitgebaggerde specie op eene andere plaats te brengen dan bij het bestek was bepaald: terwijl de bedoelde plaats, boezemland zijnde, op geenerlei wijze mogt opgehoogd worden?

Wanneer men zich behoorlijk had wil laten inlichten, dan waren al die zaken waarschijnlijk niet geschied; en moet het dan aan iemand, die zoo weinig lust tot leeren heeft, opgedragen zijn, wetten te helpen maken waarvan hij niet het minste verstand heeft?

Wat de zucht tot vooruitgang van den heer RIJNBENDE aangaat, zij is onzes inziens niet ouder dan één dag, en wanneer de in zijne burgemeesterlijke betrekking gedane daden, daden van vooruitgang moeten heeten, dan zijn zij het op den weg die leidt tot geldverkwisting aan nuttelooze praal en tot hevig en niet te verdragen despotismus.

Zou de heer RIJNBENDE met de hand op het hart durven verklaren dat hij als lid der Provinciale Staten, bij het kiezen der leden voor de laatste dubbele Kamer, zijne stem heeft onthouden aan den heer VAN DER HEIM VAN DUIVENDIJKE? Wanneer men alles gelooven mag wat in der tijd gesproken is over de goede verstandhouding die tusschen die twee heeren heerschte, en wat verhaald werd van de hooge achting waarin Schiedams burgemeester bij Zuid-Hollands gouverneur stond, dan is daaromtrent de schijn zeer tegen hem. En zoo hij hem werkelijk zijne stem heeft gegeven, werkte hij dan daardoor niet mede tot het verkiezen van iemand die het geïncarneerde behoud was en die wanneer hij de benoeming tot lid der dubbele Kamer had aangenomen, welligt de geheele grondwetsherziening had kunnen verhinderen? Immers is het bekend dat het belangrijkste hoofdstuk (het derde namelijk hetwelk de geheele grondwetsherziening beheerschte) verworpen ware indien slechts éene van de stemmen die er nu vóór waren, er tegen ware geweest: en kan een lid van de Provinciale Staten die zulk eene keuze deden, naar de belangrijkste vergadering der Staten-Generaal worden afgevaardigd, zonder bevorens cathegorisch verklaard te hebben of hij daartoe al dan niet heeft mede gewerkt?

Wij vinden het cordaat van den heer RIJNBENDE dat hij een der eersten geweest is die een goed voorbeeld hebben gegeven door zich bij een bepaald kiesdistrict tot candidaat te stellen, maar wij wenschen en vertrouwen ook, in de kiesbevoegden genoeg cordaatheid om iemand te kiezen wiens antecedenten meer waarborgen geven, dat de weg van liberaliteit, van vooruitgang en van bezuiniging bewandeld zal worden, dan die van den heer RIJNBENDE dat kunnen. Wij hopen dat zij toonen zullen te kunnen oordeelen en des gevorderd te durven veroordeelen al is de veroordeelde dan ook burgemeester.

Wij sluiten met den wensch dat de Hemel aan Nederland vertegenwoordigers schenke, zoo als THORBECKE, LUZAC, STORM, en andere die niet heden beginnen met liberaliteit te prediken, maar haar immer gepredikt hebben en haar, nu zij dat kunnen, ook in praktijk brengen: en wij uiten de bede dat de zetels der volksvertegenwoordigers niet zullen bezet worden door dezulken, wier liberaliteit is als die van den heer RIJNBENDE en van zijnen onbekenden (?) lofredenaar.

Nog eene enkele wensch: het is deze dat de heer RIJNBENDE moge toonen geene bescheidene kritiek kwalijk te nemen, maar veeleer daarmede zijn voordeel te willen doen en in *zijnen* werkkring voortaan zoodanig te willen handelen dan eene hoogere en meer omvattende, hem in vervolg van tijd door zijne medeburgers vrijwillig en volgaarne worde opgedragen.

Aan de Redactie der Arnhemsche Courant.

Met bevreemding las ik, in uw nommer van heden het verslag eener voorloopige kiezers-vergadering, gehouden op donderdag den 16den dezer te Zutphen, onder presidium van den heer *G. P. C.* baron *van Heeckeren*, burgemeester dezer stad.

Ter teregtwijzing hiervan dient echter, dat van die vergadering luidens de convocatie-billetten, bepaaldelijk waren uitgesloten: al de leden der vereeniging ten zinspreuk voerende, *Redding door Bezuiniging.*

Deze nu, ten getale van p. m. anderhalf honderd stemgeregtigden, alléén binnen de stad — zonder nog de 16 dorpen met onderhoorigheden in het kiesdistrict Zutphen mede te tellen — hebben allen hunne keus bepaald op den edelen ons Nederland zoo verdienstelijken hoogleeraar THORBECKE — en dit *is* en *was* bekend.

Welke clandestine middelen, er alhier verder gebezigd zijn, om den hoogleeraar THORBECKE, een geslagen vijand der verkwisting van 's landsgelden privilegiën of bevoorregting van eenige standen en van alle geheime operatiën, als vertegenwoordiger in de Tweede Kamer der Staten-Generaal te weren, zal ik verder verzwijgen; mits daartoe niet wordende uitgelokt.

Zutphen, den 19den november 1848.

Uw bestendige lezer en lid der Vereeniging: Redding door Bezuiniging.

Correspondentie.

Wij hebben een stuk ontvangen geteekend *Eenige kiezers in de onder-kiesdistricten van Nijmegen*, die zich ten sterkste verzetten tegen de keuze van den heer *Dommer van Poldersveldt*. Het stuk zelf minder voor plaatsing geschikt rekenende, meenen wij met de vermelding hiervan te kunnen volstaan.

Advertentiën.

Marktprijzen.

AMSTERDAM, 20 november.

Tarwe en *Rogge* tot vorige prijzen van cons. verkocht met eenige handel; van *Tarwe* 130 ℔ b. Pools. *f* 330; 128, 129 ℔ b. dito *f* 330, 335: 120 ℔ ger. b. dito *f* 275; 125 ℔ b. dito *f* 322; 121 ℔ n. Vries. *f* 188; 126 ℔ r. Odessa *f* 245; 131 ℔ Kub. *f* 263. — *Rogge*, 125 ℔ Rijn *f* 154; 116, 118 ℔ Petersb. *f* 133, 137; 119 ℔ Odessa *f* 143; 126 ℔ Pommer *f* 160; 123 ℔ Pruis. *f* 158. — *Garst* in een doen: 97, 98 ℔ n. Vries. Winter *f* 110, 112; 98 ℔ n. Vries. Zomer *f* 108. — Voor *Boekweit* bestond weder goede vraag en tot vorige koersen ruimde het ter veil komende in de puike soorten grif op: 120, 121 ℔ Amersf., Nijkerk. en Goois. *f* 155, 157; 118, 119, 122, 123, 128 ℔ Holst. *f* 151, 153, 160, 162, 175; 120 ℔ Groot-Brab. *f* 156 aan de Zaan. — Nieuwe Oostzeesche witte *Erwten* *f* $7\frac{1}{2}$ per mud. — *Koolzaad* prijsh.; verkocht: Pruis Polder $52\frac{1}{2}$ £; Carolinersz. 50 £; op 9 vat dadelijk $61\frac{1}{2}$ £; nov. 62 £; april 63 £. — *Lijnzaad* in een doen; 114, 115, 116 ℔ Romelisch *f* 270; 112, 113 ℔ Koningsb. *f* 235; 105 ℔ Riga *f* 205; 112, 113 ℔ Pet. Morsh. *f* 260. — *Raapolie* dadelijk en op levering iets flaauwer; op 6/w. *f* $37\frac{1}{4}$; Vlieg. *f* $36\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$; Dec. *f* $35\frac{3}{8}$; Mei *f* 36 à $35\frac{3}{4}$ à 36. — *Lijnolie* op 6/w. *f* $28\frac{1}{4}$; Vlieg. *f* $27\frac{1}{4}$ — *Hennepolie* op 6/w. *f* $35\frac{1}{4}$; Vlieg. *f* $34\frac{1}{4}$. — *Raapkoeken* *f* 58 à 62. — *Lijnkoeken* *f* 8 à 10.

SCHIEDAM, 18 november.

Rogge, 145/2 ℔ Arendsb. *f* 178. — *Moutwijn* *f* 14; *Genever* *f* 17.50; Amst. proef *f* 18.75.

'S HERTOGENBOSCH, 15 en 16 november.

Rogge *f* 4.75, *f* 5.00 en *f* 5.25. — *Boekweit* *f* 4.15, *f* 4.50 en *f* 4.75. — *Haver* *f* 2.10 en *f* 2.50.

GRAVE, 18 november.

Rogge *f* 4.50 — *Boekweit* *f* 3.50. — *Haver* *f* 2.42 het Ned. mud. — *Boter* 49 cts. het Ned. pond.

LEEUWARDEN, 17 november.

Boter *f* 36, *Kaas* *f* 14 à 19.

NIJMEGEN, 20 november.

Ofschoon de gewone Cleefsche en Inlandsche *Tarwe*-soorten heden weinig begeerte vonden en vorige prijzen daarvoor niet te bedingen waren, was de Hooglandsche *Tarwe* begeerd en bezwaarlijk tot vorige prijzen te koopen. Men heeft besteed voor Hooglandsche Tarwe Oude *f* 10, Nieuwe *f* 9 à 9.50. — *Rogge* ging van *f* 4.50 à 5.20 af. — *Garst* vond willige koopers van *f* 3.50 à 4.20 naar kwaliteit. — *Boekweit* ging van *f* 4 à 4.70 vrij goed af. — *Haver* slap *f* 2 à 2.75. — In *Erwten* is niets omgegaan. — Nieuw Rood *Klaverzaad* *f* 15 à 18.

Prijs-Courant der Effecten.

MAANDAG 20 NOV.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers ten $4\frac{1}{2}$ u.
NEDERL., Werk. Schuld à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$45\frac{7}{8}$	$46\frac{3}{16}$	$46\frac{1}{8}$
» » » 3 »	$54\frac{1}{4}$	$54\frac{5}{8}$	$54\frac{5}{8}$
» » » 4 »	$70\frac{1}{4}$	71	$70\frac{13}{16}$
Amortisatie-Syndicaat » $3\frac{1}{2}$ »	$70\frac{5}{8}$		
Handelmaatschappij . . » $4\frac{1}{2}$ »	136		
Oostindische Leening . » 4 »	$69\frac{5}{8}$		
Aand. Rijn Spoorweg . » $4\frac{1}{2}$ »	76	$76\frac{1}{4}$	
» Holl. » . . » »			
Leen. » » $4\frac{1}{2}$ »			
BELGIE. Leening . . . . » $4\frac{1}{2}$ »			
Banc Belge . . . . » $2\frac{1}{2}$ »	37	$37\frac{1}{8}$	
Roths., Volksvlijt. . . . » $2\frac{1}{2}$ »	37	$37\frac{1}{8}$	
SPANJE. Leen. Ard v. £ 80 » 5 »	$9\frac{3}{16}$		
» » » » 510 » 5 »	9	$9\frac{1}{16}$	$9\frac{1}{16}$
» Onb. Stukk. » 5 »	$8\frac{3}{4}$	$8\frac{13}{16}$	
» . . . . » 3 »	$24\frac{5}{8}$	$24\frac{3}{4}$	
» Binn. 6/m. » 3 »	$17\frac{9}{16}$	$17\frac{13}{16}$	$17\frac{13}{16}$
» » kl. st. » 3 »			
Ardoin Coup. . . . . » »	$5\frac{9}{16}$	$5\frac{3}{4}$	
Passive . . . . » »	$2\frac{11}{16}$		
PORTUGAL. Te Londen » 3 »	$23\frac{1}{16}$		
» » » 4 »	$24\frac{1}{16}$	$24\frac{3}{16}$	
Binnenl. à 1 conto . . » 5 »			
RUSL. Obl. H. 1798/1816, » 5 »	98	$98\frac{1}{8}$	
» » 1828/1829, » 5 »	$97\frac{7}{8}$	98	
Cert. » 1831/1833, » 5 »	$88\frac{3}{8}$	$88\frac{1}{2}$	
» » . . . . » 4 »	$77\frac{1}{4}$		
» bij Stieglitz . . . . » 4 »	77		
Inschr. in Assign. . . . » 6 »			
Cert. van » . . . » 6 »	$58\frac{1}{4}$		
POLEN. Certificaten . . » 4 »			
Aand. met Lot fl. 500. » »			
OOSTENRIJK. Metalliek » 5 »	$66\frac{1}{2}$	$66\frac{3}{4}$	$66\frac{1}{2}$
» » $2\frac{1}{2}$ »	$34\frac{15}{16}$	$35\frac{1}{16}$	
Weener-Bank Goll. . . » 5 »			
» » » . . » 4 »			
AMER. Bank-Act. V. Stat. » »			
Braz. 1824 . . . . » »	$75\frac{1}{2}$		
» £ 200. . . . . » »			
Peru. . . . . » »	$21\frac{5}{8}$	$21\frac{13}{16}$	$21\frac{5}{8}$
Grenada . . . . » »			
Mexico . . . . » »	$19\frac{3}{8}$	$19\frac{7}{16}$	
Venezuela . . . . » »			

Handelm. cont. $134\frac{3}{8}$, $136\frac{1}{4}$, 136; dito $4\frac{1}{2}$ pCt. Resc. op 15 Jan. 1849, $135\frac{3}{4}$, $136\frac{1}{4}$, 136; Louis. bij H. $79\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$; Griek. coup. *f* $\frac{5}{16}$; Grenada uitg. 2, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$; Ecuador $1\frac{1}{4}$, $1\frac{1}{2}$, $\frac{7}{16}$; Peru coup. *f* $1\frac{3}{4}$.

Effecten-Societeit: Handelm. cont. 135, 136; Spanje Fr. uitg. $2\frac{5}{8}$; Ecuador $1\frac{7}{16}$.

Binnenlandsche fondsen hebben heden hunne vooruitgaande beweging vervolgd, en werden alle tot verhoogde koersen, met veel handel van de markt genomen; Belgische mede zeer vast; Spaansche in beide soorten mede williger in prijs; Russische en Oostenrijksche prijshoudend; van Zuid-Amerikanen waren Peruanen iets meer aangeboden.

Laatste prijzen ten 5 ure.

Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. $46\frac{1}{8}$; Ard. £ 510, $9\frac{1}{16}$; Binnenl. Spanje $17\frac{13}{16}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. Metall. $34\frac{15}{16}$.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 21 Nov. 2 El 4 Palm 2 Duim; gew. 37 D. gev. 0 D.

De prijs dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1,00 en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.